

ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
DRAŽKOVCE
(NÁVRH)

DECEMBER 2020

OBSAH :

A. Dôvody pre obstaranie územného plánu	3
B. Určenie hlavných cieľov rozvoja	3
C. Vymedzenie riešeného územia	4
D. Požiadavky, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie	4
E. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia	10
F. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce	10
G. Základné demografické údaje a prognózy	10
H. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	14
I. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu	15
J. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia	15
K. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a techn. vybavenia územia	19
L. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, požiadavky na zabezpečenie ekolog. stability územia	19
M. Požiadavky, vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	21
N. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prír. podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby, užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu	23
O. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry, výroby a rekreácie	23
P. Požiadavky z hľadiska životného prostredia	25
Q. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy	26
R. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	27
S. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	27
T. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	27
U. Požiadavky na rozsah a úpravu územného plánu	28

A. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Dražkovce v súčasnosti má platný územný plán, ktorý bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva Dražkovce č.8/95 zo dňa 10.11.1995. Územný plán obce ("ÚPN-O") bol vypracovaný ako spoločný pre obec Dražkovce a susednú obec Diaková. Od schválenia v roku 1995 bol viackrát aktualizovaný v obidvoch katastrálnych územiach.

Od doby obstarania a schválenia územného plánu obce uplynulo viac ako 25 rokov, zmenili sa sociálne, hospodárske, čiastočne aj územno-technické predpoklady. Zároveň došlo k zásadným zmenám v právnych predpisoch - územný plán bol spracovaný a schválený pred účinnosťou zásadnej novely stavebného zákona č.50/1976 Zb. v roku 2001 a pred účinnosťou novej vyhlášky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii č.55/2001 Z.z.

Obsah a forma v súčasnosti platného územného plánu už nezodpovedá požiadavkám platných právnych predpisov, ani potrebám na usmerňovanie rozvoja obce v ďalšom období, preto orgán územného plánovania, ktorým je obec Dražkovce, rozhodol o obstaraní nového územného plánu obce. Obstaranie nového Územného plánu obce Dražkovce schválilo Obecné zastupiteľstvo v Dražkovciach uznesením č.9/2020 zo dňa 6.2.2020.

Dôvody obstarania nového územného plánu obce sú nasledovné :

- vzhľadom k tomu, že od vypracovania a schválenia súčasného územného plánu uplynulo 25 rokov, ÚPN-O už nevyhovuje požiadavkám na usmerňovanie rozvoja obce.
- aktuálna potreba premietnuť súčasné a budúce rozvojové zámery obce do jej územno-priestorového potenciálu tak, aby bola urbanistickou koncepciou zabezpečená komplexnosť a trvalá udržateľnosť rozvoja obce,
- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy a pod.),
- potreba umiestniť iné verejnoprospešné stavby ako tie, ktoré sú obsiahnuté v súčasnosti platnej územnoplánovacej dokumentácii,
- zosúladenie územného plánu obce s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, ktorou je Územný plán VÚC Žilinského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov.

Obstarávanie územného plánu obce začalo prípravnými prácami v zmysle stavebného zákona v mesiacoch júl - september 2020. Prieskumy a rozborov pre Územný plán obce Dražkovce vypracovala v novembri 2020 Ing.arch. Eleonóra Hejzlarová, 1629 AA SKA a kol. Súčasťou prieskumov a rozborov je Krajinnoekologický plán (Ing. P. Baláž, PhD. a kol.).

B. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Cieľmi územného plánu obce sú:

- a) komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- b) stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- c) stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich bezkolízny rozvoj všetkých funkčných zložiek v katastrálnom území, vytváranie harmonického prostredia v zastavanom území obce aj vo voľnej krajine,
- d) vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- e) vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok na trvalo udržateľný rozvoj obce a jej katastrálneho územia pre predpokladaný rast počtu obyvateľov do roku 2040.

C. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie pre územný plán obce tvorí jej administratívno–správne územie t.j. katastrálne územie Dražkovce - pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 438,72 ha.

Katastrálne územie obce Dražkovce patrí z hľadiska širších územných vzťahov do Žilinského samosprávneho kraja, je v centrálnej časti okresu Martin, cca 2,0 km juhovýchodne od okresného mesta Martin. Zo severu a západu susedí s mestom Martin (kat. územia Martin a Tomčany), z východu s kat. územím Diaková, Záborie, Dolný Kalník, z juhozápadu s kat. územím Horný Kalník a na južnej strane s kat. územím Žabokreky. Územie katastra obce je súčasťou Turčianskej kotliny. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 49,79 ha.

Zastavané územie obce je v územnom pláne potrebné rozšíriť o nové plochy v rozsahu, vyplývajúcom z potrieb obce a jej plánovaného rozvoja v návrhovom období do roku 2040. Do navrhovaného zastavaného územia začleniť najmä :

- plochy s vybudovanou alebo v blízkosti dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- plochy, bezprostredne nadväzujúce na súčasné zastavané územie.

D. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (ďalej len ÚPN-VÚC ŽK), schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.5.1998, v znení neskorších zmien a doplnkov. Závazná časť ÚPN-VÚC bola vyhlásená nariadením vlády SR č.223/98 Z.z., v r. 2005 - 2018 bola záväzná časť ÚPN-VÚC aktualizovaná Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského samosprávneho kraja v súlade so zmenami a doplnkami ÚPN VÚC č. 1 - č. 5.

V územnom pláne obce Dražkovce je potrebné rešpektovať všetky záväzné regulatívy, týkajúce sa riešeného územia a obsiahnuté v záväznej časti ÚPN-VÚC ŽK, v znení neskorších zmien a doplnkov.

Záväzné regulatívy, obsiahnuté v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, týkajúce sa riešeného katastrálneho územia (číslovanie je totožné s číslovaním záväznej časti ÚPN-VÚC, stav platný k 30.11. 2020):

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.9 podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov: SR, CR a PR,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,

- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
  - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
  - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
  - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
  - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacích a preškoľovacích zariadení na území kraja,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.11 podporovať aktivity, súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás, nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
  - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky :
  - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
  - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
    - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
    - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
    - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
    - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
    - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
    - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom ochrany prírody,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,

- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.1 dopravná regionalizácia

- 5.1.1 v návrhovom období realizovať opatrenia, stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno - gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko a v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby, podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, hlavne dopravno - gravitačného centra Žilina - Martin,

5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T

- 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T,
- c) rešpektovať cestnú infraštruktúru alokovanú v trasách doplnkových sietí TEN-T Martin - Turčianske Teplice - Šášovské Podhradie - Zvolen - Šahy - Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3,

5.3. infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,
- 5.3.6 v návrhovom i výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch :
  - b) križovatka s cestou I/18 Martin - Horná Štubňa, súčasť doplnkovej siete TEN-T, sieť AGR č. E77, trasa TEM 5,

5.6. infraštruktúra leteckej dopravy

- 5.6.2 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územie aeroklubových letísk regionálneho významu s rozvojovými možnosťami pre medzinárodnú dopravu v lokalitách : Martin v k.ú. Tomčany a Ružomberok v k.ú. Lisková,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

- 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,

- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

- 6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutričov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,

- 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
- 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,
- 6.12. zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
  - 6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
  - 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
  - 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
  - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia, navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
  - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK). S využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy, budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a elektriny tam, kde je to ekonomicky a environmentálne odôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva

a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,

7.15 znižovať energetickú náročnosť budov z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,

8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení, súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,

8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach, určených v územnom pláne.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja.

10. V OBLASTI TELEKOMUNIKÁCIÍ

10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v Telekomunikačných projektoch,

11. V OBLASTI PÔŠT

11.1 rešpektovať koncepcné materiály schválené vládou SR a MDPT SR,

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, spojené s realizáciou záväzných regulatívov v riešenom katastrálnom území sú tieto:

1. STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

2. DOPRAVNÉ STAVBY

2.1 Stavby cestnej dopravy :

2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie alternatívne I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,

3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.1 Vodohospodárske stavby

3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :
v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,

3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.2 Energetické stavby

3.2.4 stavby, súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja,

3.4 Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa platného znenia stavebného zákona pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je okrem nadradenej územnoplánovacej dokumentácie potrebné využívať aj strategické dokumenty a územnoplánovacie podklady, ktoré sú vypracované a dostupné pre územie okresu, kraja, SR (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja, Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja, a pod.).

E. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Z hľadiska územno-správneho členenia patrí obec Dražkovce do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Martin. Obec je len 2 km východne od okresného mesta Martin, je súčasťou prímestského pásma aglomerácie okolo mesta Martin, táto aglomerácia je hospodárskym ťažiskom okresu Martin. V rámci aglomerácie má obec v súčasnosti najmä obytnú funkciu, ktorú dopĺňa funkcia poľnohospodárskej výroby v zastavanom území aj v extraviláne.

Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT je v úrovni LAU 2 (do r.2002 NUTS V). Rozhodnutím MVaRR SR č.3/2007 zo dňa 6.6.2007 bola obec Dražkovce zaradená do skupiny obcí mimo kohéznych pólov rastu, ležiacich v záujmovom území inovačného pólu rastu.

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je okres Martin súčasťou Turčianskeho regiónu cestovného ruchu, obec Dražkovce patrí do rekreačného územného celku okres Martin a rekreačného krajinného celku Veľká Fatra - Sever. Okres Martin má všetky predpoklady na rozvoj cestovného ruchu najmä v oblasti vidieckeho a poznávacieho turizmu, založeného na poznávaní tradícií s bohatou históriou subregiónu Turca. Zároveň má dobré podmienky pre všetky formy horskej pešej, lyžiarskej turistiky, cykloturistiky a hipoturistiky. V riešenom katastrálnom území obce v rámci ÚPN-VÚC Žilinského kraja nie sú navrhnuté žiadne rekreačné útvary. V blízkosti obce sú však viaceré významné rekreačné útvary, predovšetkým mesto Martin - hlavné nástupné centrum Turčianskeho regiónu cestovného ruchu, ako aj rekreačného územného celku okres Martin, s aglomeráciou rekreačných útvarov medzinárodného významu *Martinské Hole - Martin* a prímestskými rekreačnými zónami *Jahodníky, Záturčie, Sklabinský Potok*.

F. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Záujmové územie je územie, priľahlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať : Územie mesta Martin a susedných obcí Diaková, Dolný Kalník a Záborie, ktorých kat. územia sú s obcou Dražkovce prepojené sústavou sietí dopravnej a technickej infraštruktúry (vodovod, plánovaná kanalizácia, elektrina), ako aj vzhľadom k priamej nadväznosti zastavaného územia obce Dražkovce so zastavaným územím, resp. katastrálnym územím uvedených obcí.

G. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNOZY

G.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu. Počet obyvateľov obce do roku 2000 bol stabilizovaný na úrovni okolo 500 obyvateľov, v ďalších rokoch začal výrazne stúpať z 518 obyvateľov k 1.1 2001 na 1060 obyvateľov k 31.12.2019, t.j. za obdobie 19 rokov sa zdvojnásobil. Dominantnou funkciou obce je obytná funkcia, obec sa stala satelitným sídlom Martina, bez dostatočných vlastných ekonomických aktivít.

Pre potreby územného plánu obce sú dôležité údaje o počtoch obyvateľov z posledného obdobia a súčasné a predpokladané trendy rastu.

Obec Dražkovce mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 828 obyvateľov, z toho 407 žien a 421 mužov. Pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 519 trvale byvajúcich obyvateľov. V období od sčítania v roku 2001 do sčítania v roku 2011 sa počet obyvateľov obce zvýšil takmer o 60 %, priemerný ročný prírastok mal hodnotu 5,95 %.

Katastrálne územie obce má rozlohu 438,72 ha. Hustota osídlenia v r.2011 bola 188,7 obyv./km², k 31.12.2019 vzrástla na 238,3 obyv./km² a je vyššia ako okresný priemer, ktorý dosahuje hodnotu 130,9 obyvateľov na km².

Tab. Z-1 : Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce (Zdroj : ŠÚ SR)

Rok (stav k 1.1.)	1970	1980	1990	2001	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2019 k 31.12.
Počet obyvateľov	507	522	475	518	813	876	936	960	971	987	1031	1060

Po miernom poklese počtu obyvateľov obce v období v rokoch 1980 - 1996, začal počet obyvateľov stúpať. K 31.12.2019 mala obec 1060 obyvateľov. V období od 1.1.2011 do 31.12.2019 stúpol počet obyvateľov obce o 247 obyvateľov - priemerný ročný prírastok v tomto období je 3,38 %, čo vysoko prekračuje hodnoty priemerného prírastku za okres Martin, Žilinský kraj a SR. Možno konštatovať, že záujem o bývanie v obci je veľký, v súčasnosti je limitovaný disponibilnými stavebnými pozemkami na bytovú výstavbu.

Tab. Z-2 : Bilancia pohybu obyvateľstva (zdroj: ŠÚ SR, 2020)

Rok	naro- dení	zo- mrelí	prirodzený prí- rastok/ úbytok	prísťa- hovaní	odsťa- hovaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvate- ľov k 31.12.
								711
2009	8	9	-1	45	2	43	42	753
2010	5	1	4	34	6	28	32	785
2011	10	7	3	48	15	33	36	849
2012	5	7	-2	31	2	29	27	876
2013	6	5	1	39	8	31	32	908
2014	11	7	4	38	14	24	28	936
2015	9	7	2	37	15	22	24	960
2016	5	4	1	29	19	10	11	971
2017	10	8	2	33	18	15	17	987
2018	10	7	3	50	9	41	44	1031
2019	11	6	5	36	12	24	29	1060
Spolu 2009-2019	90	68	+22	420	120	+300	+322	

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcie s použitím údajov ŠÚ SR

Počet obyvateľov obce v sledovanom období mierne stúpol prirodzeným prírastkom (+22 obyv.) a zároveň výrazne narástol kladným migračným saldom (+300 obyv.).

Tab. Z-3: Zloženia obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

Rok	Počet obyva- teľov k 31.12.	Podiel osôb v predprodukt. veku v %	Podiel osôb v produkt. veku v %	Podiel osôb v poprodukt. veku v %	Priemerný vek obyv.	Index vita- lity
1996	499	20,64	64,33	15,03	37,19	137,3
2001	519	17,34	69,17	13,49	38,20	128,5
2011	849	18,61	71,61	9,78	36,42	190,3
2019	1060	18,20	72,08	9,72	37,91	187,3

Z tabuľky vyplýva, že od roku 2001 sa mierne zvýšil podiel osôb v predproduktívnom a produktívnom veku, znížil sa podiel osôb v poproduktívnom veku. Index vitality sa od roku 2001 podstatne zlepšil, napriek tomu je v celom sledovanom období v pásme stabilizovaného typu populácie (120 - 200). Možno konštatovať, že veková skladba obyvateľov sa v poslednom období zlepšila najmä v dôsledku novej bytovej výstavby (pristáhovali sa mladé rodiny s deťmi).

Z hľadiska priemerného veku je veková štruktúra obyvateľov obce porovnateľná s vekovou skladbou obyvateľov Slovenska. Z hľadiska typu populácie, vyjadrenej indexom vitality, je stav v obci podstatne priaznivejší v porovnaní s populáciou okresu Martin aj Slovenska.

Index maskulinity

K 31.12.2019 bolo v obci 531 mužov a 529 žien (zdroj: ŠÚ SR). V prepočte na 1000 mužov v obci pripadalo 996 žien, čo sa nepokladá za porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti a vierovyznania

K 31.12.2019 bolo 96,1 % obyvateľov slovenskej národnosti, u 2,2 % obyvateľov národnosť nebola zistená. Pri sčítaní v r. 2011 sa najviac obyvateľov hlásilo k rímsko-katolíckej cirkvi (299 osôb, t.j. 36,1 %) a k evanjelickej cirkvi a.v. (250 osôb, t.j. 30,2 %). Nezistené vierovyznanie bolo u 70 osôb (8,5 %), bez vyznania bolo 194 osôb (23,4 %).

Ekonomická aktivita obyvateľov, pracovné príležitosti

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 432 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 198 žien a 234 mužov. Z celkového počtu obyvateľov obce bolo ekonomicky aktívnych 52,2 %, z obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 71,4 %. Z ekonomicky aktívnych osôb odchádzalo z obce za prácou 371 osôb (85,9 %), priamo v obci bolo zamestnaných 52 osôb, z toho v primárnom sektore 3 osoby, v sekundárnom sektore 24 osôb a v terciárnom sektore 25 osôb. Za prácou do obce prichádzalo spolu 36 osôb, z toho pracovalo v primárnom sektore 15 osôb, v sekundárnom sektore 5, v terciárnom sektore 16 osôb. Z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb bolo zamestnaných v primárnom sektore 17 osôb (3,9 %), v sekundárnom sektore 136 osôb (31,5 %) a v terciárnom sektore 249 osôb (57,6 %), zvyšok v nezistených odvetviach.

V roku 2019 bolo v obci evidovaných 70 podnikateľov - fyzických osôb a 44 právnických osôb, z toho 9 neziskových.

Primárny sektor je v obci zastúpený Poľnohospodárskym družstvom Dražkovce. *Sekundárny sektor* je zastúpený fyzickými a právnickými osobami. *Terciárny sektor* je zastúpený zariadeniami školstva, verejnej správy (materská škola, základná škola, obecný úrad a zariadeniami obchodu a služieb).

Pre nedostatočný počet pracovných príležitostí v obci veľká časť pracujúcich odchádzala za prácou do iných sídel, najmä do Martina (190) - zamestnaní sú najmä v sekundárnom a v terciárnom sektore. V ďalších rokoch predpokladáme zvýšenie počtu pracovných príležitostí v obci v sekundárnej a v terciárnej sfére.

Tab. Z-5: Počet uchádzačov o zamestnanie

	r.2013	r.2014	r.2015	r.2016	r.2017	r.2018	r.2019
muži	21	13	15	9	8	8	5
ženy	12	15	12	8	10	10	4
Spolu	33	28	17	17	18	18	9

* tabuľka bola spracovaná zo zdroja : Štatistický úrad SR, 2020

V r. 2019 bolo v obci evidovaných len 9 uchádzačov o zamestnanie. Počet uchádzačov o zamestnanie má od roku 2013 klesajúcu tendenciu. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci kopíruje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v celom okrese Martin.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce

V Žilinskom kraji sa podľa ÚPN VÚC predpokladalo postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov a zmena typu populácie zo stabilizovanej až stagnujúcej (index vitality v rozmedzí 120 – 200) na ubúdajúcu (index vitality menší ako 120) v období po r.2005. V najbližších rokoch sa predpokladá ďalšie zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu.

Z hľadiska typu populácie v obci predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2040 index vitality bude v pásme stabilizovaného typu populácie. V prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti od obce je

dostatok pracovných príležitostí a obec poskytuje vhodné prostredie na bývanie, čo sa prejavuje záujmom o výstavbu nových rodinných domov. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam predpokladáme v budúcich rokoch pokračujúci nárast počtu obyvateľov obce, najmä v závislosti na novej výstavbe rodinných domov (pristahovaním). Predpokladom stabilizácie obyvateľstva je vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci a dobudovanie vybavenosti na zodpovedajúcu úroveň. Na základe vyhodnotenia uvedených východísk *predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce tab. Z-6 :*

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 019	1 060	100,0	-
2 030	1 300	122,6	2,26
2 040	1 500	141,5	1,54

G.2 Bytový a domový fond

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci Dražkovce spolu 246 bytových jednotiek, z toho 240 (97,6 %) trvalo obývaných bytov. Počet trvale obývaných bytov dosiahol v obci 290/1000 obyvateľov (priemer SR 307/1000 obyv., priemer EÚ je viac ako 400 bytov/1000 obyv.).

V rokoch 2011 - 2019 pribudlo v obci spolu 73 bytov, všetky v rodinných domoch.

Domov bolo v roku 2011 spolu 228, z toho obývaných 221 (97 %), neobývaných domov bolo 7 - z toho 2 určených na rekreáciu, 1 uvoľnené na prestavbu, 2 nespôsobilý na bývanie a 2 neobývané z iných dôvodov. Z 221 obývaných domov bolo 216 rodinných domov.

V roku 2011 v obci prevládali 5- a viacizbové byty, ktoré tvorili 35,5 % z celkového počtu trvale obývaných bytov. Pomerne veľké percentuálne zastúpenie mali aj 3-izbové byty (32,1 %), 4-izbových bytov bolo 25,4 % a 2-izbových 5,8 %.

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo pri sčítaní v roku 2011 v Dražkovciach 3,45 obyvateľa, pri sčítaní v roku 2001 3,37 obyv./1 byt. Koeficient obývanosti sa v obci oproti roku 2001 zhoršil o 0,08 obyv./byt. V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 pripadalo 3,20 obyvateľa/1 byt, v okrese Martin 2,94 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci bola v r.2011 vyššia ako v Žilinskom kraji aj ako v okrese Martin. K 31.12.2019 sa obývanosť mierne znížila na 3,39 obyv./ 1 byt.

V najbližších rokoch predpokladáme v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja zníženie koeficientu obývanosti v obci nasledovne :

v roku 2 001	3,37 obyv. / 1 byt
v roku 2 011	3,45 obyv./ 1 byt
v roku 2 019	3,39 obyv./ 1 byt
v roku 2 030	3,20 obyv. / 1 byt
v roku 2 040	3,00 obyv. / 1 byt

Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2 040 sa bude výstavba nových bytov realizovať prevažne formou rodinných domov. Záujem o výstavbu je predovšetkým na plochách, ktoré bezprosperne nadväzujú na súčasné zastavané územie obce.

Z hľadiska nákladov na technickú infraštruktúru je najvýhodnejšou formou využitie prieluk medzi jestvujúcou zástavbou pozdĺž existujúcich komunikácií, intenzifikácia súčasných obytných plôch a využitie plôch, priamo nadväzujúcich na zastavané územie. Možnosť výstavby rodinných domov v prielukách je v obci veľmi obmedzená, zabezpečenie predpokladaného rozvoja obce v návrhovom období vyžaduje najmä záber plôch mimo súčasného zastavaného územia.

Pre predpokladaný počet 1500 obyvateľov obce v roku 2 040 a pre dosiahnutie obývanosti 3,0 obyvateľa/1 byt je v roku 2040 potrebný celkový počet 500 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (3 %) je do roku 2040 potrebné postaviť v obci približne 200 bytov. Na základe predpokladu, že k návrhovému roku 2040 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

H. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE

Obec Dražkovce je stredne veľké vidiecke sídlo, umiestnené v severnej časti Turčianskej kotliny, v tesnej blízkosti okresného mesta Martin. Povrch chotára je zväčša odlesnený, pahorkatinný, málo členitý s nadmorskou výškou 423,00 – 477 m n. m. (Bôry).

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar, urbanisticky spojený na východnej strane s obcou Diaková, na južnej strane s obcou Dolný Kalník. V rámci starej urbanistickej štruktúry nedisponuje dostatočným potenciálom na ďalšiu zástavbu.

Miestne prírodné podmienky v minulosti určovali situovanie a počiatočnú formu osady, ako aj komunikačné väzby s jej vzdialenejším aj bližším okolím, predovšetkým so susednými obcami a poľnohospodárskou pôdou v katastri obce. Urbanistická štruktúra obce vznikala v blízkosti sútoku Sklabinského potoka a potoka Kalník (v minulosti nazývaný Jordán). Pôdorys určila prírodná poloha miesta podľa údolnej osi, medzi potokom Kalník a Sklabinským potokom a pozdĺž cesty, ktorá viedla zo Žabokriek do Turčianskej Štiavničky. Dnes fragmenty tejto cesty sú v trasách nespevnených poľných ciest. Starú trasu cesty nahradila cesta III/2145, okolo ktorej sa sústredil aj vývoj obce až po obec Diaková.

V urbanistickej štruktúre je rozoznateľný historický vývoj - pôvodná parcelácia v najstaršej, centrálnej časti zastavaného územia je dodnes pomerne dobre zachovaná i s časťou najstaršej zástavby, pre ktorú bola typická zástavba domov s priečeliami, smerovanými k uliciam.

Po vojne, a neskôr hlavne v 70-tych rokoch 20.stor., sa začala uskutočňovať výstavba nových rodinných domov, najprv v blízkosti pôvodnej zástavby. V severnej časti zastavaného územia obce, v blízkosti zástavby rodinných domov, bol v 50-tych rokoch 20.stor. vybudovaný dvor poľnohospodárskeho družstva. V posledných rokoch sa výstavba presunula na západnú stranu za futbalové ihrisko, na východnú stranu (medzi hospodárskym dvorom družstva a hranicou k. ú. Diaková) a na južnú stranu, kde priamo nadväzuje na zastavané územie obce Dolný Kalník. Nové domy sú väčšinou štvorcového pôdorysu so šikmou alebo valbovou strechou.

Za hlavnú kompozičnú os je treba považovať urbanistickú štruktúru okolo ulice, rovnobežnej s cestou III. triedy, od športového areálu až po kostol a materskú školu. V strede tejto osi sa nachádza centrálny ťažiskový priestor obce s polyfunkčnou budovou obecného úradu, pošty a kultúrneho domu. Na hlavnej osi sú umiestnené plochy zmiešanej funkcie bývania a občianskej vybavenosti, s malým zastúpením plôch verejnej zelene v okolí kostola a materskej školy.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné v rámci vytypovaných ťažiskových priestorov vytvoriť podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenný relax a oddych. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru vidieckeho sídla.

V rámci formovania urbanistickej štruktúry je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby, rešpektovať dominantu kostola a zachovať špecifický ráz priestorov obce. Prírodné a krajinné prostredie nenarušiť cudzími architektonickými prvkami, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území na štruktúru sídla. Formovanie urbanistickej štruktúry musí vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života. Intenzita zástavby musí zohľadniť prioritu zachovania kvality prostredia.

Základným charakteristickým prvkom obce by mala naďalej zostať drobná zástavba solitérnych rodinných domov i občianskej vybavenosti. Nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a okolitú zástavbu, používať tvaroslovné prvky regionálnej architektúry, zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz.

Dôležitá je harmonizácia urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím. Kompaktný charakter obce v rámci krajiny by mal byť zachovaný, panoráma s dominantou kostola by nemala byť narušená výškovými dominantami ani nevhodnou schématickou zástavbou. Na horizontoch zabezpečiť nenarušenie súčasnej krajinnej štruktúry. Vo väčšej miere je žiadúce zapojiť do organizmu obce prírodné prvky. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj pre uplatnenie prírodných dominant, sídelnej a krajinnej zelene, uvažovať o vhodnom zapojení prírodných štruktúr zelene do organizmu ob-

ce. Zároveň vytvoriť podmienky na ochranu voľnej krajiny - nevytvárať izolované urbanistické celky, vo voľnej krajine nepripustiť rozptýlenú obytnú zástavbu.

I. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU

Zastavané územie obce tvoria najmä plochy obytného územia s prevahou rodinných domov a občianskej vybavenosti, doplnené výrobným územím s areálom poľnohospodárskeho družstva na severnom okraji. Objekty v obytnom území sú prevažne v dobrom alebo vyhovujúcom stave a sú priebežne obnovované. Areál poľnohospodárskeho družstva je už v súčasnosti v kontakte s obytným územím a tvoria ho objekty v rôznom, čiastočne aj v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave. Navrhnuť na obnovu, prestavbu alebo asanáciu je potrebné najmä :

- a) objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom (schátralé a nevyužívané domy a hospodárske budovy v obytnom území, ako aj v areáli poľnohospodárskeho družstva),
- b) na asanáciu navrhnuť hospodárske objekty a drobné stavby, ktoré svojim nevhodným umiestnením znemožňujú úpravu šírkového usporiadania miestnych komunikácií v súlade s platnými STN.

J. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Obec Dražkovce sa nachádza približne 2 km východne od okresného mesta Martin. S mestom ju spája cesta III/2145, ktorá pokračuje k obci Záborie, kde sa napája na cestu III/2132 (cesta SNP). Na križovatke v blízkosti kostola sa na cestu III/2145 napája cesta III/2147 do Diakovej a cesta III/2148 do Dolného Kalníka.

Cesta III/2145 prechádza juhozápadným okrajom zastavaného územia obce a zároveň plní funkciu hlavnej zbernej komunikácie. Prostredníctvom nej je obec napojená na nadradenú cestnú sieť - na cesty I/65 a I/18, následne smerom na sever na diaľnicu D1 Dubná Skala - Turany, smerom na juh cestou I/65 na rýchlostnú cestu R1 Banská Bystrica - Trnava.

Cez k. ú. Dražkovce vedie trasa modrého variantu V2 rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa, odporúčaná v Záverečnom stanovisku MŽP SR v rámci procesu EIA. V súčasnosti sa v zmysle rozhodnutia Ministerstva dopravy a výstavby SR pripravuje obstaranie Zámeru a Správy procesu EIA a Dokumentácie pre územné rozhodnutie (DÚR) s trasovaním rýchlostnej cesty R3 v koridore, odporúčanom v Záverečnom stanovisku. V nadradenej ÚPN VÚC Žilinského kraja je trasa R3 vedená susedným kat. územím Diaková, pri aktualizácii ÚPN VÚC sa predpokladá zosúladenie trasy R3 v ÚPD s pripravovanou trasou v zmysle odporúčania v Záverečnom stanovisku.

Základný komunikačný systém dopĺňa sieť miestnych komunikácií, miestne obslužné komunikácie sú napojené 3 vjazdami na cestu III/2145. Cesty III. triedy v kat. území a miestne komunikácie sú smerovým vedením aj priestorovou úpravou vyhovujúce, až na ojedinelé úseky miestnych komunikácií, v ktorých je potrebné doriešiť vyhovujúce šírkové parametre. Vo väčšej časti územia chýbajú chodníky.

Obec je veľmi dobre prístupná prímestskou autobusovou dopravou, vďaka svojej prejazdnej polohe do iných obcí (Sklabiňa, Sklabinský Podzámok, Turčianske Jaseno, Záborie). Na území obce sa nachádzajú 3 zastávky hromadnej autobusovej dopravy, s vyhovujúcimi dochádzkovými vzdialenosťami. Nedostatočne sú zastúpené verejné parkoviská (najmä pri cintoríne, kostole, materskej škole a základnej škole).

Cez riešené územie neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je na železničnej trati č.118 Vrútky - Zvolen v Martine.

V katastri obce sa nachádza regionálne letisko, evidované pod názvom Martin - Tomčany, v jeho ochranných pásmach je takmer celé katastrálne územie Dražkovce. Najbližšie regionálne letiská pre medzinárodnú dopravu sú pri Žiline a v Poprade.

Cez obec prechádzajú viaceré cyklistické trasy - červená č.032 Turčianska cyklomagistrála, modrá č. 5415 Dražkovce - Žabokreky a zelená č. 5428 Martin - Dražkovce - Pltníky.

V katastri obce Dražkovce nie je evidovaný žiadny zdroj pitnej vody. Evidovaný je 1 hydrogeologický vrt s obyčajnou pitnou a úžitkovou vodou. Z hydrologického hľadiska patrí katastrálne územie do povodia Váhu, preteká ním vodohospodársky významný vodný tok Sklabinský potok - tok IV. rádu, hydrologické poradie 4-21-05-106. Riešeným územím pretekajú drobné vodné toky - potok Kalník, ktorý sa vlieva do Sklabinského potoka a potok Silava, ktorý pramení v južnom okraji katastra a má jeden bezmenný pravostranný prítok.

Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, napojenú na skupinový vodovod Martin (v súčasnosti v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.). Obec je zásobovaná vodou z prameňov Lazce v Necpaloch a z prameňov v Blatnickej doline cez vodojem Jahodníky s objemom 6000 m³, z ktorého prúdi voda zásobným potrubím DN 700 do Martina. Do obce Dražkovce je voda privádzaná gravitačným potrubím DN 150, ktoré je napojené na potrubie DN 700 v armatúrnej šachte. Poľnohospodárske družstvo využíva vlastný zdroj vody a vnútroareálový rozvod vody. Miestna časť Dolina nie je napojená na verejný vodovod ani na verejnú kanalizáciu.

V obci je vybudovaná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie DN 300, napojená na skupinovú kanalizáciu Martin - Vrútky, s čistením v ČOV Vrútky. Z juhovýchodnej strany kanalizácia v obci Dražkovce príberá splaškové vody z obce Dolný Kalník a Diaková. Stoková sieť pre splaškové vody je gravitačná a vybudovaná v celej zastavanej časti obce, potrubia sú uložené v obecných komunikáciách. Napriek vybudovanej kanalizačnej sieti nie sú všetky domy napojené na verejnú kanalizáciu. V obci nie je samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z o obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacích rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do miestnych potokov. Tento stav je z hľadiska životného prostredia nevyhovujúci.

Cez katastrálne územie Dražkovce nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy. Obec je elektrickou energiou zásobovaná VN linkami č.248, 277, 208. Distribučné trafostanice 22/0,4 kV sú prevažne napojené cez vzdušné prípojky. Na území katastra Dražkovce je v súčasnosti 9 trafostaníc. V návrhu ÚPN-O je potrebné všetky vzdušné prípojky ku trafostaniciam nahradiť podzemnými káblovými prípojkami. ako aj zastarané trafostanice vymeniť za kioskové do 630 kVA. Dnešné rozvody nebudú pre obec v návrhovom období postačujúce a bude potrebné ich posilniť a rozšíriť.

V obci je vybudovaná optická sieť na internet a televíziu (Slovak Telekom, a.s.). Optické káble sú väčšinou vedené v zelených pásoch popri miestnych komunikáciách, alebo stĺpmi.

Obec je plynofikovaná, zdrojom zásobovania územia zemným plynom je STL prepojovací plynovod z k.ú. Tomčany DN 160 s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa. V kat. území obce je distribučná sieť - STL plynovody s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa.

Z hľadiska telekomunikačného členenia patrí obec pod Primárne centrum sieťovej infraštruktúry Martin (CSI-MA) a následne do Sekundárneho centra (RCSI-ŽA) Žilina. V obci je prevádzka pošty v objekte obecného úradu, zabezpečuje dodacie aj podacie služby, stav je vyhovujúci. Miestna telefónna ústredňa je umiestnená v priestoroch pošty. Územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, O2 a Telekom.

Požiadavky na riešenie dopravy a koncepcie technického vybavenia:

- navrhnuť základný komunikačný systém obce tak, aby rešpektoval špecifiká územia a súčasne zabezpečil všetky prepravné vzťahy vznikajúce v území,
- navrhnuť odstránenie bodových a líniových závad komunikácií v riešenom území, dobudovanie chodníkov, šírkové usporiadanie miestnych komunikácií a dopravné napojenia plôch a komunikácií riešiť v súlade s platnými STN, komunikácie v navrhovaných lokalitách na bývanie v čo najväčšej možnej miere zokruhovať,
- komunikácie, dopravné plochy a zariadenia navrhnuť tak, aby v max. možnej miere akceptovali požiadavku trvale udržateľnej dopravy (v rámci trvale udržateľného životného prostredia),
- rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a pripravované stavby nadradenej dopravnej infraštruktúry, ich trasovanie a ochranné pásma v zmysle platnej nadradenej územnoplánovacej dokumentácie a platných právnych predpisov,

- e) vytypovať nové prístupové komunikácie do územia na hranici s k. ú. Dolný Kalník -lokalita Bôry,
- f) riešiť nové dopravné napojenie celej novej lokality na západ od z. ú. obce,
- g) vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle platnej STN, navrhnuť v riešenom území dostatočný počet plôch pre statickú dopravu, vychádzajúci z výhľadového stupňa osobnej automobilizácie, riešiť dostatočné množstvo parkovísk a odstavných plôch v ťažiskových priestoroch obce pri objektoch verejnoprospešnej občianskej vybavenosti (kultúrny dom, cintorín, športoviská), pri ostatných objektoch a prevádzkach je dostatok parkovacích miest povinný zabezpečiť prevádzkovateľ stavby na vlastnom pozemku prevádzkovaného objektu alebo prevádzky,
- h) rešpektovať a vyznačiť ochranné pásma ciest mimo zastavaného územia obce v zmysle platných právnych predpisov,
- i) nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku, alebo ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- j) v lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a v prípade potreby navrhnuť opatrenia na elimináciu negatívnych účinkov dopravy,
- k) vyhodnotiť spôsob obsluhy územia hromadnou dopravou (HD) a navrhnuť jej organizáciu vo vzťahu k predpokladanému rozvoju obce, vrátane situovania vyhovujúcich zastávok autobusovej dopravy so samostatnými zastávkovými pruhmi, v súčasnom zastavanom území tam, kde to priestorové pomery dovoľia, riešiť bezpečný prístup peších k zastávkam, vyznačiť pešiu dostupnosť zastávok HD,
- l) riešiť účelové komunikácie, umožňujúce prístupy do poľnohospodárskej krajiny,
- m) venovať dostatočnú pozornosť vedeniu komunikácií pre nemotorovú dopravu – peších aj cyklistov, riešiť predovšetkým doplnenie chodníkov pozdĺž ciest III. triedy v zastavanom území, vytypovať v území ďalšie pešie prepojenia, v kat. území preveriť možnosť umiestnenia chodníkov zdravia a náučných chodníkov,
- n) rešpektovať Národnú stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR a Cyklostratégiu ŽSK „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“, pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov ; nové cyklotrasy, ak je to možné, umiestňovať mimo telies ciest, cyklistické a pešie trasy vyznačiť i v širších vzťahoch k príľahlému územiu, navrhnuť vytvorenie oddychových miest a infraštruktúry pre cyklistov,
- o) dopravné napojenia lokalít, navrhované komunikácie, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi a STN, vo výkrese dopravy vyznačiť dopravné trasy, dopravné zariadenia, navrhnuť a vyznačiť výhľadové kategórie a funkčné triedy ciest v zmysle platných STN a vyššie uvedených požiadaviek,
- p) pri návrhu inžinierskych sietí je potrebné ich trasy viesť podľa možnosti mimo cestných pozemkov, pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty, projektovú dokumentáciu technologického riešenia prechodov cez cestu (križovanie) inžinierskych sietí odsúhlasí so správcom cesty,
- q) prehodnotiť kapacitu existujúcich zariadení technickej infraštruktúry s ohľadom na plánovaný počet obyvateľov, rozvoj všetkých základných funkcií sídla v návrhovom období a navrhnuť doplnenie sietí technickej infraštruktúry v nových lokalitách,
- r) zásobovanie obce pitnou vodou riešiť z verejného vodovodu; tam, kde to nie je účelné z dôvodov technických a ekonomických, navrhnuť zásobovanie pitnou vodou v súlade s ustanoveniami platných právnych predpisov a STN ,
- s) navrhované trasy nových rozvodov vody prednostne situovať do verejných plôch (verejné priestranstvá, zelené pásy pozdĺž komunikácií), vodovodné potrubia riešiť s možnosťou ich zokruhovania,

- t) pri návrhu zásobovania nových rozvojových lokalít vodou je nutné posúdiť hydrotechnický pretlak v potrubí v mieste napojenia a v prípade potreby navrhnúť opatrenia na dosiahnutie potrebného tlaku,
- u) splaškové odpadové vody z riešeného územia prednostne odvádzať verejnou kanalizáciou s čistením v ČOV Vrútky ; tam, kde to nie je účelné z dôvodov technických a ekonomických, navrhnúť spôsob likvidácie odpadových vôd v súlade s ustanoveniami vodného zákona ,
- v) pri návrhu odkanalizovania nových rozvojových lokalít je nutné zhodnotiť, či bude možné gravitačné odvádzanie splaškových odpadových vôd z dôvodu výškových pomerov územia; v prípade, že nebude možné gravitačné odvedenie, je potrebné odkanalizovanie riešiť prečerpávaním,
- w) dažďové vody a vody z povrchového odtoku v max. miere zadržiavať v území, dažďové vody zo striech objektov prednostne likvidovať priamo na príľahlých pozemkoch vsakovaním do podlažia, v prípade potreby prečistiť na čistiacich zariadeniach, podporovať ich opätovné využívanie,
- x) rešpektovať ochranné pásma vodných stavieb a ochranné pásma vodných tokov v zmysle platných predpisov (vodohospodársky významný vodný tok Sklabinský potok v šírke min. 6 m a drobné vodné toky v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne), akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí so správcom toku,
- y) z hľadiska vodných tokov pri návrhu rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné platné technické normy a strategické dokumenty (Vodný plán Slovenska), v návrhu územného plánu neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, zachovať prístup k pobrežným pozemkom pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu (pozemky do 10 m obojstranne od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku, pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary),
- z) za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov, v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, porúch na vodných tokoch, nové dopravné (aj technické) riešenie územia navrhovať ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú lokalitu, s následným jedným spoločným križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku, križovanie s vodnými tokmi a odvodňovacím kanálom riešiť v súlade s platnými STN, ako dopravné a technické riešenie prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- aa) vyznačiť v návrhu existujúce, resp. plánované VVN a VN elektrické vedenia, rešpektovať ich ochranné pásma v zmysle platných predpisov, VN vedenia a prípojky na trafostanice v zastavanom území riešiť ako zemné káblové,
- bb) trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, v prípade požiadavky na výkon do 250 kVA kompaktné, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé NN vedenia neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite,
- cc) vedenia nízkeho napätia riešiť ako zemné káblové, pre ich umiestnenie vyčleniť zelené pásy v šírke min. 1 m v blízkosti miestnych komunikácií,
- dd) v zastavanom území obce navrhnúť nahradenie existujúcich vzdušných telekomunikačných sietí za podzemné káblové,
- ee) podporovať využitie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív vzhľadom na negatívne dopady na životné prostredie,
- ff) vyznačiť v návrhu existujúce a plánované plynárenské zariadenia, plynofikáciu obce riešiť koncepcne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov, na základe podmienok a vyjadrení prevádzkovateľa siete, rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma od navrhovaných plynárenských zariadení v zmysle ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,
- gg) rešpektovať ochranné pásma zariadení a líniových vedení všetkých druhov technickej infraštruktúry v riešenom území.

K. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

V územnom pláne je potrebné zohľadniť trasy existujúcich sietí technickej infraštruktúry a známe zámery plánovaných sietí technickej infraštruktúry, najmä :

- a) v súlade so Záverečným stanoviskom v rámci procesu EIA stavby rýchlostnej cesty R3, územnú rezervu pre trasu odporúčaného variantu rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa,
- b) ochranné pásma objektov a líniových vedení technickej infraštruktúry (cesty, trafostanice, VVN a VN elektrické vedenia, vodovody, kanalizačné trasy, telekomunikačné vedenia a pod.) stanoviť, vyznačiť a rešpektovať v súlade s právnymi predpismi a technickými normami, platnými v čase spracovania návrhu ÚPN,
- c) ochranné pásma Letiska Martin - zapracovať do grafickej, textovej smernej aj záväznej časti územného plánu.

L. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM, POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

L.1 Ochrana prírody a tvorba krajiny, ekologická stabilita územia

Riešené katastrálne územie Dražkovce sa v zmysle platného znenia zákona o ochrane prírody a krajiny nachádza v 1. stupni ochrany, do katastra obce nezasahuje žiadne územie, zaradené do národnej a európskej siete chránených území.

V riešenom území v súčasnosti nie sú vyhlásené žiadne ochranné lesy, nie sú tu evidované žiadne chránené stromy, chránené podľa platného znenia zákona o ochrane prírody a krajiny.

Katastrálne územie obce je súčasťou takmer odlesnenej krajiny s intenzívnou poľnohospodárskou výrobou a veľmi nízkou ekologickou stabilitou, ktorá má nízku schopnosť odolávať rušivým vplyvom. Územie Dražkoviec tvorí z veľkej časti veľkoblková poľnohospodárska pôda, preto hlavne vo svahoch vzniká zvýšené riziko stekania vody po privalových dažďoch (erózia, v prípade obývaných častí riziko povodní).

Podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja, v znení platných zmien a doplnkov, do katastrálneho územia Dražkovce zasahuje *biokoridor regionálneho významu Trebostovo - Záborie* (terestrický), ID 6/27, ktorý je v aktuálnom dokumente RÚSES okresu Martin (SAŽP 2014) označený ako *RBk 10 Trebostovo - Záborie*. V aktuálnom RÚSES boli v území identifikované genofondové lokality *GL 139 Dražkovce - Kliny* a *GL 140 Bôry*.

V *Krajinnoekologickom pláne (KEP)*, ktorý je súčasťou Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce Dražkovce (*Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová, Ing. P.Baláž, PhD. a kol., 2020*) bol za účelom zvýšenia ekologickej stability katastr. územia obce navrhnutý systém ekostabilizačných prvkov (prvky miestneho ÚSES, zasakovacie pásy, aleje stromov pozdĺž ciest, línie alebo porasty drevín) .

V návrhu územného plánu obce je potrebné rešpektovať vyššie uvedené územia a lokality so záujmami ochrany prírody a tvorby krajiny, zohľadniť ich ekostabilizačné a manažmentové opatrenia v zmysle RÚSES okresu Martin a návrhu krajinnoekologických opatrení podľa *Krajinnoekologického plánu (KEP)*.

L.2 Ochrana kultúrneho dedičstva

Obec Dražkovce sa prvýkrát spomína v r.1266 pod názvom Sclouna. Do obce patria aj 4 miestne časti, ktoré boli pôvodne samostatnými obcami: Dolina - spomína sa po prvýkrát v r.1279 pod názvom Jordan, Ivankovská strana - sa spomína prvýkrát v r.1351 pod názvom Jordanfelde, Bohunková sa spomína prvýkrát v r.1415 pod názvom Bohunka a Svätá Helena sa prvýkrát spomína v r.1477 pod ná-

zvom S. Helena. Obyvatelia obce sa v minulosti živilí poľnohospodárstvom, tkáčstvom a spracovaním ovčej vlny, v dávnej minulosti sa živilí tiež ako chýrni turčianski olejári, neskôr šafraníci.

Na území obce nie je vyhlásená pamiatková zóna ani pamiatková rezervácia.

V katastrálnom území obce sa nachádza národná kultúrna pamiatka, evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR :

- *Kostol sv. Heleny*, r.-k., súpisné č. 157, parc. č. KN-C 172, č. ÚZPF 542/1. Nachádza sa vo východnej časti obce pri ceste do Diakovej. Vznikol koncom 13. storočia a prešiel viacerými úpravami v 17. a v 19. storočí. Má jednolodovú dispozíciu s jednou vežou, je v dobrom stavebnotechnickom stave. Pri obnove národnej kultúrnej pamiatky a v jej bezprostrednom okolí (v zmysle pamiatkového zákona) je nevyhnutné rešpektovať platné ustanovenia pamiatkového zákona.

V katastri obce Dražkovce sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do dvoch skupín:

- 1) Okolie pamiatky, zapísanej v ÚZPF SR ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka - DRAŽKOVCE, poloha „*Svätá Helena, stavba reg. KN-C parcela č. 172*“ - koniec 13. storočia, KOSTOL, č. ÚZPF 542/1, zaužívaný názov : filiálny kostol sv. Heleny.
- 2) Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov a terénnych názvov sú vyčlenené nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:
  - a) DRAŽKOVCE, poloha „*Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela C. 82 a 83*“ – 18. storočie, kúria Ferdinanda, Juraja, Ľudovíta a Jozefa Lehockých a Anny Tomcsányiovej,
  - b) DRAŽKOVCE, poloha „*Ivankovská Strana, pozemok reg. KN-C parcela C. 61/14 a bezprostredne susediace parcely*“ – 1. polovica 19. storočia, zaniknutá kúria vdovy po Mikulášovi Ilgovi a jej hospodársky areál,
  - c) DRAŽKOVCE, poloha „*neznáma*“ - eneolit, kamenný sekeromlat, náhodný nález,
  - d) DRAŽKOVCE, poloha „*Na juh od polohy Bôry – kóty 477, pozemok reg. KN-C parcela č. 387/1*“ – púchovská kultúra, sídlisko,
  - e) DRAŽKOVCE, poloha „*Mohylky, pozemok reg. KN-C parcela C. 380/6*“ - včasný stredovek, mohylové pohrebisko,
  - f) DRAŽKOVCE, poloha „*Svätá Helena, Sklabinský potok bezprostredne na východ od Kostola sv. Heleny*“ - 19. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
  - g) DRAŽKOVCE, poloha „*severovýchod obce, na juhovýchode areálu bývalého JRD, resp. v jeho blízkosti*“ – novovek a 19. storočie, dva zaniknuté vodné mlyny.

Niektoré z uvedených archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk sú známe len z historických prameňov a dodnes nie sú presne verifikované v teréne, uvedenie parciel je v niektorých prípadoch orientačné.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historické časti chotára obce Dražkovce a jej miestnych častí, kedysi samostatných obcí - Ivankovská Strana, Bohunková, Svätá Helena a Dolina, ktoré sa dajú rekonštruovať na základe I., II., III. vojenského mapovania a historickej ortofotomapy. V historickom jadre obce a jej miestnych častí je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov, pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu.

Obec Dražkovce má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nateraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, výstavba lesných ciest a pod.), musí byť oslovený príslušný pamiatkový úrad, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. To isté platí aj pre realizáciu hospodárskych činností. V opodstatnených prípadoch, predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu, pamiatkový úrad stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu. V prípade archeologic-

kých nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu, sa uplatňuje postup podľa platných ustanovení pamiatkového zákona a stavebného zákona.

V spolupráci s obcou je potrebné pri spracovaní návrhu územného plánu obce vytypovať na vytvorenie Evidencie pamätihodností obce hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré nie sú vyhlásenými NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu .

Pri novej výstavbe a prestavbách je potrebné v maximálnej miere rešpektovať charakter, mierku a výškové zónovanie existujúcej zástavby.

L.3 Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem

- a) V riešenom katastrálnom území nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie sú tu evidované staré banské diela, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast, nie je tu evidovaná žiadna environmentálna záťaž.
- b) V riešenom území sú evidované 4 odvezené skládky odpadov a 1 opustená skládka bez prekrytia. Skládky je potrebné dostatočne zohľadniť a vyznačiť v grafickej časti územného plánu. Južne od zastavaného územia je v súčasnosti evidované 1 územie potenciálnej svahovej deformácie (zosuv). Evidované zosuvné územie a jeho bezprostredné okolie je v prípade výstavby potrebné vymedziť ako plochu, vyžadujúcu zvýšenú ochranu podľa § 12, ods. 4, písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplán. podkladoch a územnoplán. dokumentácii a vyznačiť ich v grafickej časti územného plánu. Vhodnosť a podmienky prípadného stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné podmieniť posúdením a overením inžinierskogeologickým prieskumom.
- c) V územnom pláne je potrebné rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné technické normy „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“, „Úpravy riek a potokov“ a pod. Zachovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku Sklabinský potok v šírke 6 m, od ostatných drobných vodných tokov 4 m od brehovej čiary obojstranne. V ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Ochranné pásma vodných tokov je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia. Taktiež je nutné rešpektovať vyjadrenie správcu vodného toku, so správcom toku odsúhlasiť aj návrh situovania nových mostných objektov, zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (vodohospodársky významný vodný tok 10 m, drobné vodné toky 5 m od brehovej čiary) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity - uvedené požiadavky je potrebné zapracovať do príslušných častí (smerných i záväzných) návrhu územného plánu obce.

M. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

M.1. Záujmy obrany štátu

V riešenom území obce sa nenachádza žiadny objekt ani komunikácia, evidované z hľadiska záujmov obrany štátu.

M.2 Záujmy požiarnej ochrany

Obec Dražkovce má hasičskú zbrojnicu, umiestnenú v samostatnej budove pri športovom areáli. Zdrojom požiarnej vody je Sklabinský potok, potok Jordán a studne.

V návrhu územného plánu je potrebné riešiť požiadavky na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov, na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou v zmysle platných právnych predpisov .

M.3 Ochrana pred povodňami

Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r.2015 – Povodňový plán záchranných prác obce, spracovaný v súlade s Metodickým pokynom ObÚ Martin č.3/2011. Pre územie nie sú k dispozícii hranice územia ohrozeného 50, resp. 100-ročnou vodou.

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je v návrhu potrebné :

- a) vytvoriť podmienky na umiestnenie a budovanie protipovodňových opatrení, stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby,
- b) rešpektovať ochranné pásma vodných tokov a pobrežné pozemky vodných tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
- c) pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy, v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z.z.),
- d) objekty v blízkosti vodných tokov umiestňovať nad hladinu Q100 - ročnej veľkej vody,
- e) stavby, navrhované na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez podpivničenia, v prípade navrhovanej výstavby s možnosťou podpivničenia je potrebné zabezpečiť ochranu jednotlivých objektov proti podzemnej a vztlakovej vode,
- f) komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- g) protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- h) vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov a pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia,
- i) obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov, pri odvádzaní dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby,
- j) návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich, žiadna časť navrhovaných objektov nesmie zasahovať do prietočného profilu vodného toku,
- k) akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma je potrebné odsúhlasiť so správcom toku.

M.4 Zájmy civilnej ochrany

- a) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle aktuálne platných právnych predpisov (zákon o civilnej ochrane obyvateľstva a vyhláška o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a pod.), v grafickej časti ÚPN-O vyznačiť umiestnenie technického prostriedku na varovanie obyvateľstva a jeho dosah.
- b) Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.
- c) V návrhu vyznačiť zosuvné územia a prípadné umiestnenie stavieb na týchto plochách podmienit obstaraním inžiniersko-geologického prieskumu, ktorý preverí možnosti a určí podmienky prípadnej výstavby.
- d) Prevažná časť zastavaného územia a severozápadná časť katastra je zaradená medzi územia so stredným radónovým rizikom. Na ostatnom riešenom území je nízke radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa príslušných platných právnych predpisov (zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia).

- e) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany v územnom pláne riešiť v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia.

N. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA, VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Charakter priestorového usporiadania a funkčného využívania obce Dražkovce vychádza z historického vývoja - prevláda obytné územie s nízkopodlažnou zástavbou (prevažne rodinné domy s občianskou vybavenosťou), doplnené na severnom okraji plochou areálu poľnohospodárskej výroby. V juhozápadnej časti kat. územia je solitérne umiestnená miestna časť Dolina s obytno - rekreačnou funkciou .

Plochy občianskej vybavenosti sú zastúpené primerane k veľkosti obce. Plochy a objekty občianskej vybavenosti sú sústredené najmä na ulici od športového areálu na severozápade po kostol na juhovýchode. Táto ulica tvorí hlavnú pozdĺžnu os obce a okrem športového areálu a kostola s cintorínom a domom smútku sú na nej umiestnené aj hasičská zbrojnica, 2 predajne potravín, 2 pohostinstvá, polyfunkčná obecná budova (kultúrny dom, obecný úrad a pošta), ďalej základná škola, v tesnej blízkosti aj materská škola. Pri vstupe do obce v smere od Martina je penzión s reštauráciou. Popri obytnej funkcii je v súčasnosti v zastavanom území najviac zastúpená funkcia poľnohospodárskej výroby (hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva) a plochy zelene záhrad. Funkčnú štruktúru zastavaného územia dopĺňajú plochy dopravnej, technickej infraštruktúry, vodné toky so sprievodnou zeleňou, zeleň cintorína. Rekreačná funkcia (spolu s bývaním) je zastúpená v miestnej časti Dolina. V katastrálnom území prevláda poľnohospodárska pôda nad lesnými pozemkami.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné v rámci vytypovaných ťažiskových priestorov obce vytvoriť v návrhu podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenný relax a oddych. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru a veľkosti obce.

Urbanistickým návrhom je potrebné vytvoriť podmienky na rozvoj najmä *obytnej, výrobnjej, ale aj rekreačnej* funkcie obce. Pre ďalší rozvoj obce prednostne využiť prieluky v zastavanom území a plochy, bezprostredne nadväzujúce na súčasné zastavané územie obce Dražkovce, resp. priamo nadväzujúce na zastavané územie susedných obcí. Potrebné je riešiť doplnenie plôch drobnej športovo-rekreačnej vybavenie v rámci jednotlivých obytných častí obce.

Riešiť vhodné funkčné využívanie areálu poľnohospodárskeho družstva - vzhľadom k polohe v kontakte s bývaním limitovať živočíšnu výrobu a vylúčiť prípadné umiestnenie takých druhov prevádzok, ktoré by mohli byť zdrojom negatívnych vplyvov na obytné prostredie obce (za negatívne vplyvy považovať napr. nadlimitné hodnoty hluku, vibrácie, zápach, prašnosť a pod.).

Súčasne záväznými regulatívmi vytvoriť podmienky na ochranu voľnej krajiny - nevytvárať izolované urbanistické celky, zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, zabezpečiť prístupy do voľnej krajiny.

V návrhu je potrebné stanoviť výškové, objemové limity pre novú zástavbu, určiť limity pre intenzitu využitia územia. Zamedziť použitie cudzích regionálnych prvkov architektúry. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky pre uplatnenie a prepojenie systémov sídelnej a krajinnej zelene.

Požiadavky na stavby, užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi.

O. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, VÝROBY A REKREÁCIE

O.1 Bývanie

- a) plochami na bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy

a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská,

- b) plochy, potrebné na bývanie navrhnuť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce a vývoja obývanosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- c) s prihliadnutím na doterajší vývoj a všeobecné trendy uvažovať s postupným znižovaním koeficientu obývanosti, t. j. počtu obyvateľov, pripadajúcich na jeden trvale obývaný byt z 3,45 pri sčítaní v roku 2011 na :
3,00 obyvateľa/1 byt v roku 2 040
- d) pozemky na pokrytie potreby výstavby nových bytov riešiť najmä na výstavbu samostatne stojacich, príp. skupinových foriem rodinných domov, vo vhodných polohách je prípustné umiestnenie nízkopodlažnej bytovej výstavby,
- e) bytovú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné prieluky v intraviláne i mimo intravilánu, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami,
- f) návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia.

O.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

- a) plochy pre občiansku vybavenosť navrhnuť pre obec v rozsahu, vyplývajúcom z počtu obyvateľov a predpokladaných návštevníkov v rámci rekreácie a turizmu,
- b) umiestnením plôch občianskej vybavenosti a zmiešaného územia s občianskou vybavenosťou a bývaním sledovať dotvorenie ťažiskových priestorov obce (priestorov na hlavnej osi s centrom obce),
- c) plochy základnej občianskej vybavenosti navrhnuť s ohľadom na potreby jednotlivých častí obce a prijateľné dochádzkové vzdialenosti,
- d) vytvoriť podmienky pre vybudovanie ihrísk pre dospelých a deti všetkých vekových kategórií s vyhovujúcimi dochádzkovými vzdialenosťami pre jednotlivé obytné časti obce.

O.3 Výroba

- a) vytypovať vhodné lokality na umiestnenie plôch výroby, skladov a výrobných služieb v návrhovom období,
- b) výrobnú funkciu v obytnom území a v kontakte s ním obmedziť na plochy pre umiestnenie malých, max. stredne veľkých výrobných prevádzok bez negatívnych vplyvov na obytné prostredie,
- c) pri lokalizácii nových výrobných plôch je potrebné predovšetkým zohľadniť možnosť napojenia nákladnou dopravou bez prejazdu obytným územím,
- d) stanoviť limity funkčného využitia areálu poľnohospodárskeho družstva,
- e) v návrhu územného plánu je potrebné vytvoriť podmienky na udržanie súčasnej poľnohospodárskej výroby a na rozvoj ekologických foriem hospodárenia.

O.4 Rekreácia

- a) obec má predpoklady najmä pre každodennú rekreáciu (cykloturistika, rekreačná chôdza a beh v prírode, jazdecké športy, piknik a pod.),
- b) vzhľadom na blízkosť okresného mesta a strediská rekreácie a turizmu vyššieho významu s dobrými podmienkami pre všetky formy horskej pešej, lyžiarskej turistiky, cykloturistiky a hipoturistiky, má obec potenciál poskytovať služby návštevníkom v rámci turizmu (ubytovanie, stravovanie, športové aktivity),
- c) v návrhu územného plánu na funkciu chalupárskej rekreácie prednostne riešiť využitie objektov a plôch v miestnej časti Dolina,

- d) vytvoriť podmienky pre rôzne druhy rekreačných, turistických a relaxačných aktivít v obci aj v katastrálnom území návrhom viacúčelových turistických a rekreačných trás, s oddychovými, vyhladkovými a piknikovými miestami, s prepojením do susedných katastrálnych území - pri návrhu trás zohľadniť existujúce a plánované trasy vyššieho významu, prechádzajúce riešeným katastrálnym územím,
- e) v území vytypovať nové multifunkčné trasy (greenways) a zapracovať do ÚPN-O, napr. do Žabokriek cez Dolinu, do Turčianskej Štiavničky cez starú Bôrovú, popri Sklabinskom potoku do Tomčian a pod.

P. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- a) návrh územného plánu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi pre jednotlivé zložky životného prostredia (pôda, voda, ovzdušie, ...),
- b) nakladanie s odpadmi riešiť v súlade s krajským programom odpadového hospodárstva, v územnom pláne obce riešiť miesta na primárny separovaný zber odpadov,
- c) pri návrhu územného plánu a nových obytných území eliminovať možné nepriaznivé vplyvy (najmä od dopravy, výroby, radónové riziko a pod.) a vytvoriť podmienky na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia v zmysle aktuálnych právnych predpisov (zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia). Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platných právnych predpisov (zákon č.355/2007 Z.z. a vyhláška MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia). V obytnom území nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb, predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugitívne emisie,
- d) v návrhu rešpektovať požiadavky, vyplývajúce zo stavu životného prostredia v obci:
  - d1) v návrhu vymedziť územia náchylné na zosuvy a plochy evidovaných skládok odpadov ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12, ods. 4, písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, prípadnú výstavbu na týchto územiach podmieniť inžiniersko-geologickým prieskumom,
  - d2) rešpektovať RÚSES okresu Martin, spracovateľ SAŽP B. Bystrica, 07/2015,
  - d3) v územiach, navrhnutých na výstavbu, riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu a odvádzanie splaškových vôd v súlade s ustanoveniami vodného zákona,
  - d4) rešpektovať ochranu pôd v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
  - d5) riešiť posilnenie a doplnenie existujúcich zelených plôch v súlade s funkčným využitím územia priestorovým usporiadaným, urbanistickým riešením a posúdiť možnosti revitalizácie zelene a začlenenia do navrhovaných štruktúr,
  - d6) v návrhu koncepcie rozvoja vytvoriť podmienky pre implementáciu navrhovaných prvkov ÚSES miestneho a regionálneho významu,
  - d7) prehodnotiť charakter a stav zelene, koncepciu verejnej zelene riešiť s prioritou funkčnej kvality, zamerať sa na zosúladenie estetickéj a ochrannej funkcie,
  - d8) v návrhu určiť zásady a regulatívy výsadby vhodnej zelene v rozvojových plochách, v súlade s navrhovaným funkčným využitím územia,
  - d9) rešpektovať vodohospodárske záujmy, požiadavky na čistenie odpadových vôd a dosiahnutie dobrého stavu vôd v zmysle platných právnych predpisov (zákon o vodách č. 364/2004 Z. z., nariadenie vlády č. 269/2010),
  - d10) v návrhu aplikovať adaptačné opatrenia podľa aktuálneho znenia *Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy*,
  - d11) rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov.

Q. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov, vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov, platných v dobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Zo znenia v súčasnosti platných právnych predpisov vyplývajú nasledovné požiadavky :

- a) v zmysle § 13, ods.1 zák. č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákona“) pri obstarávaní a spracovaní územného plánu obce dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12 zákona,
- b) podľa § 12 ods.1 zákona možno použiť poľnohospodársku pôdu na stavebné a iné ne-poľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu, podľa § 12 ods.2 písm. a) zákona chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu podľa odseku 1 zákona,
- c) v zmysle NV SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber je od 1.4.2013 v k.ú. Dražkovce chránená poľnohospodárska pôda s týmito kódmi BPEJ : 0711002, 0711005, 0712003, 0720003, 0764003, 0764203, 0769002 - navrhovať na stavebné a iné zábery len v nevyhnutných prípadoch,
- d) investičné zábery v čo najväčšej miere situovať na nechránenej poľnohospodárskej pôde, v prielukách existujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných miestnych komunikácií,
- e) pri umiestnení plôch s obytnou alebo rekreačnou funkciou dodržať takú vzdialenosť od areálu poľnohospodárskeho družstva, ktorá zabezpečí elimináciu možných negatívnych vplyvov poľnohospodárskej výroby na obytné a rekreačné prostredie,
- f) nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením, drobením alebo vytváraním častí, nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami,
- g) dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde vyhodnotiť a odôvodniť v súlade s platnými právnymi predpismi (§ 5 vyhl. MP SR č.508/2004 Z.z), v textovej, tabuľkovej a grafickej časti v zastavanom území aj mimo zastavané územie obce, ohraničené k 1.1.1990,
- h) v návrhu vyhodnotiť plochy existujúcich závlah a odvodnení na základe informácie správcov hydromelioračných zariadení,
- i) v prípade, ak vyplynie z návrhu územného plánu požiadavka záberu lesných pozemkov, dodržať ustanovenia platných právnych predpisov (v súčasnosti § 5, § 6 zákona č.326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MP SR č. 12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov - t.j. povinnosť rešpektovať zásady ochrany lesných pozemkov, navrhnúť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov, odsúhlasiť návrh územného plánu s príslušným dotknutým orgánom ochrany lesov, ...),
- j) v súlade s § 6 ods.1 zákona o lesoch navrhnúť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov,
- k) zábery lesných pozemkov navrhovať len v mimoriadnych odôvodnených prípadoch, rešpektovať najmä ochranné lesy a lesy v územiach, náchylných na zosuvy. V prípade navrhovaného záberu lesných pozemkov, zábery vyhodnotiť v zmysle platných právnych predpisov,
- l) vyznačiť a rešpektovať ochranné pásmo lesa (50 m od hranice lesných pozemkov), prípadné umiestnenie stavieb a využitie územia v ochrannom pásme lesa podmieniť kladným záväzným stanoviskom orgánu št. správy lesného hospodárstva.

R. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

Povinnosť obstaráť územný plán zóny pred začatím výstavby je potrebné stanoviť v záväznej časti územného plánu obce v prípadoch :

- a) navrhovanej rozsiahlej novej výstavby na v súčasnosti nezastavaných plochách, na ktorých bude nevyhnutné riešiť nové siete technickej infraštruktúry (najmä nové komunikácie v zložitejších územných podmienkach),
- b) podrobné riešenie minimálne urbanistickou štúdiou bude tiež potrebné stanoviť v záväznej časti územného plánu obce pre riešenie verejných priestranstiev v centre obce, športovo-rekreačných areálov, pre rekreačné útvary vo voľnej krajine, alebo na riešenie niektorých špecifických územno-technických, krajinnno-ekologických, environmentálnych, urbanistických alebo architektonických problémov v obci.

S. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

V záväznej časti územného plánu formulovať zásady funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia, vyjadrené vo forme regulatívov so záväznými pravidlami pre využitie územia na vymedzené, v grafickej časti územného plánu jednoznačne ohraničené funkčné a priestorovo homogénne jednotky. Do záväznej časti územného plánu začleniť (podľa vyhl.č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) :

- a) zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia,
- b) určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia,
- c) zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia,
- d) zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia,
- e) zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytváranie a udržanie ekologickej stability,
- f) zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie,
- g) vymedzenie zastavaného územia obce,
- h) vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov,
- i) vymedziť časti územia obce, pre ktoré je potrebné riešiť územný plán zóny.

T. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V záväznej časti územného plánu vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby. V zmysle stavebného zákona medzi verejnoprospešné stavby zaradiť :

- a) líniové trasy a ostatné objekty dopravy (verejné automobilové a pešie komunikácie, verejné priestranstvá, zastávky hromadnej dopravy, verejné parkoviská, cyklotrasy), líniové trasy a zariadenia technickej vybavenosti (vodovody, splašková a dažďová kanalizácia, elektrické vedenia - vrátane súvisiacich techn. objektov, ako sú čerpacie stanice, trafostanice, regulačné stanice plynu, dažďové zdrže a pod.),
- b) zo zariadení občianskej vybavenosti medzi verejnoprospešné stavby zaradiť nekomerčné zariadenia s verejnoprospešným charakterom v skupinách :
  - telovýchova a šport,
  - kultúra a osвета,
  - predškolské a školské zariadenia,
  - samospráva a verejná správa,
  - pohrebiská a súvisiace plochy,
  - plochy zariadení sociálnej starostlivosti, vrátane sociálnych bytov.
- c) stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

- d) stavby protipovodňovej ochrany,
- e) plochy verejnej zelene s doplnkovými stavbami verejnej občianskej a technickej vybavenosti (det-ské ihriská, prístrešky, chodníky, technické vybavenie, a pod.)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

U. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU ÚZEMNÉHO PLÁNU

- územný plán obce vypracovať pre katastrálne územie v mierke 1 : 10 000, zastavané územie s rozvojovými plochami v mierke 1: 5 000,
- širšie vzťahy pre územie, ktoré má väzby s katastrálnym územím obce (najmä dokumentujúce napojenie obce na trasy dopravy a technickej infraštruktúry) v mierke 1 : 50 000.

OBSAH ÚZEMNÉHO PLÁNU :

Textová časť územného plánu bude obsahovať :

- a) základné údaje
- b) riešenie územného plánu vrátane návrhu záväznej časti územného plánu
- c) doplňujúce údaje
- d) dokladovú časť

Grafická časť územného plánu bude obsahovať :

- a) výkres širších vzťahov (záujmové územie) v M 1 : 50 000
- b) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie obce v M 1 : 10 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami,
- c) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie (súčasný a navrhovaný) v M 1 : 5 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami,
- d) výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 5 000,
- e) výkres riešenia verejného technického vybavenia obce (vodné hospodárstvo, energetika, telekomunikácie a informačné siete) v M 1 : 5 000,
- f) výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1 : 10 000,
- g) vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch v M 1 : 5 000.

Výkresy, uvedené v bodoch b) a f) a v bodoch d), e) sa môžu zlúčiť za podmienky zabezpečenia ich prehľadnosti a čitateľnosti.

V zmysle § 21, ods.2 stavebného zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení nie je potrebné spracovať koncept územného plánu.

Súčasťou návrhu územného plánu bude posudzovanie vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu „Územný plán obce Dražkovce“ podľa rozhodnutia Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie .

Návrh a čístopis územného plánu vypracovať digitálne na katastrálnych mapách, doplnených výškopisom a dodať v nasledovných počtoch výtlačkov:

- návrh územného plánu v 2 vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči (formát pdf), navyše 2x výkres širších vzťahov, 1x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania kat. územia v M 1:10 000, 2x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania v M 1: 5 000, 2 x vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch (textová časť a grafická časť).

- čistopis územného plánu v piatich vyhotoveniach a 2 x na CD nosiči (formát pdf), navyac 5 x schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb.

Všetky časti územného plánu je potrebné vypracovať v súlade s platnými ustanoveniami stavebného zákona (č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení) a príslušných vykonávacích predpisov (vyhláška č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).

December 2020

Spracovala : Ing.arch. Eva Zaťková, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD podľa § 2a stavebného zákona